

EDITORIAL

Els "fantasmes" prenen cos

Com qui no vol, els "fantasmes" que alguns dien que veem, van prenent forma material; tot lo que -dien- eren enronies sense fonament ara se transformen en realitats concretes. Erem -insistien- els valencianistes els que mantenim una postura absurdament beligerant sobre temes que estaven "superats" per la societat, erem els valencianistes els que nomes buscavem que alterar la concòrdia en "batalletes" del passat. Però porten a penes deu mesos governant i darrere d'una en monten una atra.

Ara, el **Ajuntament del Cap i Casal** ha optat per aprovar que el **nom oficial** de la capital ho siga nomes en **valencià**. De primeres hem de dir que no nomes compartim, mes encara, aplaudim l'accio; o la aplaudirem si no fora perquè lo que volen en realitat es l'oficialisació d'un nom que jamai ha tingut la ciutat, puix el toponim "**València**", aixina, en la è oberta, no ha eixit dels llavis de **cap valenciaparlant** a lo llarg de tots els sigles d'existència de la llengua valenciana, excepte dels d'aquells que s'han deixat influir per les tesis de la pseudofilologia catalana. Tenint en conte que, de fet, gracies a **Rita Barberà**, eixe nom, "**València**", ya s'utilisa de forma oficial en companyia de la forma castellana, esta decisió no es mes que una nova escenificació de la **subyugació** de la llengua valenciana a una atra, la fonetica de la qual nos es estranya als valencians; mida que omplirà de complaença als habitants de les rambles barcelonines, que sense dubte s'afanyaran a rascar davall de l'orella als mandataris valencians, cosa que ad estos els fara menejar el rabo de gust. I es que, qui te l'anima d'esclau, inclus quan arriba a gojar d'autonomia no pot deixar d'actuar com a bon **vassall** dels qui sempre ha considerat senyors seus.

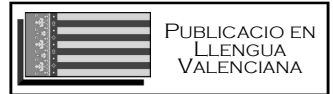
Ya dedicarem un editorial, el del numero 39 de **Rogle**, a argumentar sobre el tema del nom del Cap i Casal. No cal tornar a explicar-ho. Però no podem deixar de fer notar que esta nova agressió a la llengua valenciana -es dir, al poble valencià- la cometen desobeint els criteris dels seus sabis "**filolegs**", que dicten en les seues obres gramaticals i pamfletaries, com les "**Bases del 32**", o la **Gramàtica valenciana** de **Sanchis Guarner**, que l'accent en el toponim havia de ser tancat, "**València**". Inclus la mateixa **AVL** publicà uns **Criteris per a la fixació de la toponímia valenciana** en els que, per a les zones de predomini llingüístic valencià, indica "**Accentuació de è: caldra accentuar segons la pronunciació de la zona: francès, sénia, Novetlè**" (pag. 53), encara que, contradient-se, en el llistat de toponims escriu "**València**" (pag. 171). Una mostra mes del **rigor "científic"** en el que treballa esta gent.

Els vots dels valencians, i els pactes polítics postelectorals, han situat al front de les principals institucions valencianes a un **tripartit** que ans d'arribar al poder afirmava que les seues maximes **prioritats** eren l'atenció a la ciutadania i resoldre les deficiències en aspectes socials, de dependència, en educació..., des del respecte i tolerància a la **pluralitat**. Ya hem pogut comprovar que el **revanchisme**, la **censura** i l'incomprensible obsessió per **catalanitzar** tot lo valencià es convertix en prioritari. No hi ha diners per a solucionar els problemes socials, pero sobra per a subvencionar a tota entitat catalanista, o directament catalana, que se'ls antoixe. Tot lo qual s'acompanya de les mes sonades declaracions victimistes, queixes sobre **infrafinançació** i falta d'inversions..., entre unes atres endèmiques proclamades, pero que a l'hora de la veritat encara no hem vist que s'hagen acompanyat d'una actuació ferma per a obtindre lo que per dret nos correspon. I es que això del **vassallatge** ho tenen mes que assumit, tambe respecte del poder central.

Com fea el govern anterior, s'emboliquen en la **Real Senyera**, o se posen pinta o saragüells, pero sabem que esta pose no es mes que pura **propaganda** perquè a l'hora no deixen de materialisar els "fantasmes", qüestionant de nou símbols, llengua, toponims, gentilicis, tradicions i tants atres elements que conformen les bases d'un sentiment de pertanyença que no deixen de cercenar. I toleren que des de fora **s'aproprien** de les nostres manifestacions culturals i festives sense la mes mínima protesta; ells, que tan orgullosos diuen de sentir-se valencians.

En el tema de la llengua, alguns continuarem lliurant eixa batalla pel reconeixement no nomes del **dret** que tenim els parlants a seguir nomenant la valenciana, mes encara, per a que en els **circuls científics** aixina es reconega, tambe internacionalment, i per a seguir escrivint-la i conreant-la en una codificació adequada i propia i no en un sistema ortogràfic en el que, per desgràcia, es va **degradant** mes i mes la seua genuïnitat.

Sabem que el **sucursalisme** està instalat en sectors acadèmics, polítics, socials i inclus populars de la nostra societat. Es treball dels valencianistes mostrar l'autèntica faç d'una ideologia que se disfressa de progressista i valencianista i no passa de pur **sectarisme acomplexat**. Fer que la societat entenga que la lluita del valencianisme es la lluita per la **llibertat** ha de ser el revulsiu que faça reaccionar als valencians i les valencianes i nos conduïxa a un nou temps en el que el poble valencià torne a ser lo que ya fon, un poble capaç d'afrentar els seus reptes des de la seua propia visió.

LA CITA

Ningu oferix tant com el que no va a complir.

Quevedo

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **ELS "FANTASMES" PRENEN COS**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FENT MEMORIA: **EL COLEGE DE L'ART MAJOR DE LA SEDA**
- FENT MEMORIA: **CERVANTES EN VALENCIA**
- 3
- JOCS TRADICIONALS (XIII): **MONTAR LA PAELLA (i II)**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **EL COLEGE DE L'ART MAJOR...** (Continuació)
- POEMA: **TA TERRA, MA TERRA**
- RESENYA BIBLIOGRÀFICA: **EN QUIXOT DE LA MANCHA**
- 4
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **L'ELEFANT QUE VOLIA SER FOTOGRAF**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Fer fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts està contraindicat en casos de gorrimeria incurable o meninfotisme cronic.
A tots els demes els sentarà de maravella.

ACTIVITATS CULTURALS ABRIL DE 2016

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

CVal (Convenció Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Pintor Gisbert, 17 - baix. 46006 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20
www.gav-valencianistes.com

Rogle
Vore quadro a banda en pagina 3.

9 Abr (dissabte) 11:00 h. Porta principal del MUVIM (Acces des del carrer Quevedo). Valencia C.

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Vicent Clavel.

+Info: **CVal** i **Rogle**

11 Abr (dilluns) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.

LLECTURA DE TEATRE: Pep Bea: *Dos Nobels innobles*.

+Info: **Aellva**

23 Abr (dissabte) 12:30 h. Monument als Maulets. Av. Regne del València, 71. Valencia C.

OFRENA FLORAL I PARLaments en homenage als maulets en motiu del 25 d'abril.

Posteriorment, paella de germanor en la seu de l'entitat.

+Info: **GAV**

29 Abr (divendres) Seu del GAV.

REPRESENTACIO d'un milacre de Sant Vicent a carrec del quadro artistic de l'Associació de Sant Vicent Ferrer de l'Altar del Tossal.

+Info: **GAV**

Rogle en Internet

Facebook:

Rogle Constanti Llombart

Twitter:

@rogleconstanti

Tots els eixemplars estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació economica, tambe te quedariem molt agrats. El nostre numero de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

FENT MEMORIA

M^aA.M.C.

El Colege de l'Art Major de la Seda

El **Colege de l'Art Major de la Seda** complix enguany 330 anys de la concessió d'este titol pel rei **Carles II**. Era una de les institucions gremials en major poder e influència economica de **Valencia** des de la **Edat Mija**.

Mostra de l'importancia que adquirí l'industria de la seda en la Valencia del segle XV es el canvi de nom que patí la **Llonja de Mercaders** que, a partir d'esta epoca, se coneixeria com la **Llonja de la Seda**. Per a posar orde a un sector que creixia descontroladament, en falta de professionalitat, intrusisme d'estrangers i continues disputes entre els fabricants, estos decidixen crear el **Gremi de Velluters**,

SANT JERONI, D'IGNACI VERGARA.
EN LA FRONTERA DE L'EDIFICI DEL COLEGE

presentant uns **Capituls** o **Ordenances** redactades per 56 mestres seders, alguns dels quals eren d'orige genoves (a on el comerç de la seda tambe era un sector puixant). Estes ordenances foren aprovades pel **Consell de la Ciutat** i promulgades el 16 de febrer de 1479, sent ratificades pel rei **Ferran el Catolic**. En 1483 son modificades pel Consell de la Ciutat, complementant-se en uns estatuts i fundant-se la **Lloable Confraria o Almoina de l'Ofici de Velluters** o **Confraria de Sant Jeroni**. L'elecció de Sant Jeroni com a patró es deu a la tradició que diu que fon el primer cardenal en introduir la seda en la seua vestimenta.

Per a la construcció de la seu adquiriren un solar (una parcela en hort) en 1492, firmant-se l'escriptura el 26 de setembre de 1494. El solar es trobava en l'antic carrer dels **Innocents**, ara carrer de **l'Hospital**, 7, en el barri de **Velluters**, a on se concentraven la major part dels telers. L'edifici fon declarat **Patrimoni Historic-Artistic** en 1981.

Esta institució era un orgue consultiu i regulador de la producció i de la qualitat de les sedes, que portarien ad este producte a ser el de major valor internacional. Tot açò es traduiria en una important activitat comercial per **Europa** i, mes tart, per **America**. Si en el segle XVII ya consten uns 800 telers, a mitat del segle XVIII arriben a ser-ne prop de 4.000. En el camp, mentrestant, s'estenia el cultiu de la morera i la cria del cuc de seda.

L'organisme tambe tenia la funció d'ensenyar l'ofici: se començava com aprenent, d'ahi a oficial i, passats cinc anys i previa prova teorica-practica, s'accedia a la categoria de Mestre seder.

Els seders sollicitaren en 1677 a Carles II la consideració de l'ofici de velluter com un art, lo qual suponia uns majors privilegis i prerrogatives. El 31 d'octubre de 1686 Carles II accedi a la petició i els concedí el titol de **Colege de l'Art de la Seda**. En 1727 s'afegí la consideració de **Major**.

(Continúa en la pagina 3)

FENT MEMORIA

COLABORACIO

Cervantes en Valencia

Anar per **Villarreal** i tornar per **Denia**. En una diferencia d'uns set anys passa tota una etapa de la vida de **Miguel de Cervantes**, la mes emocionant, profitosa, dura, que faria que les obres lliteraries universals se forjaren de manera grandiosa en el cervell de l'escriptor universal. Dos mesos estigue Cervantes coneixent i estudiant en **Valencia**, sobre tot en el seu mestre **Gil Polo**.

Cervantes segurament menjaria panses en Denia, eixe fruit tipic que encara actualment es part de la nostra alimentació (arros en panses), i que segons diuen es molt bo per a la memoria.

Apunte estes rimes com a recordatori:

Tinc una ploma marca Cervantes,
que escriu com la millor de tantes.
Quatre sigles es un temps relatiu,
perque pareix que Cervantes estiga viu.
Lligc a Cervantes a sovint,
i me sembla que tinc vint.

Quatre sigles de tanta lliteratura
no li arriben a Cervantes a la cintura.
Cervantes coneixia tants temes,
que quan els toques pareix que te cremes.
Pareix que no, pero es que sí,
quan Cervantes estigue aci.

I torne a pujar en la diligencia cervantina, sentint al viager ple de content de ser lliure per a escriure les seues obres, les quals, a pesar dels quatre cents anys, pareix que tinguen joventut, perque tenen una materia en la seua composició que guanya volum en el seu us de pensament i vivea.

Cervantes me fa viure mes content i un poquet mes dispost a l'estudi, la paciència i la valentia per a anar pel camí ferm.

Enric Sánchez. Instructor de vol

Montar la paella (i II)

Ara la “cuinera”, en mig del rogle, va nomenant els elements per a fer la paella, i la chiqueta que els ha elegit ix, representa en un moviment lo que es, i se senta al costat d'ella.

*Fica la cuixeta
fica el conillet
un trosset de pato
i el pebre roget.
Afeix tomata
pica-li un allet.
Tambe la tabella
garrofo i mes vert.
Menja les “sanguetes”
chupla les baquetes
i empina el barral.
I a dormir la sesta
que es un bon final.*

PREPARANT LA PAELLA. 1933

Totes, agarradetes de la ma, es tomben en terra. I a tornar a començar en un atra “ama” paellera. Normalment, el pagament de les penyores de les chiquetes que s'havien equivocat en el joc se guardava per a despuix de dinar, i era llavors quan cada una de les “paelleres” inventava maldats per a divertir-se ingenuament, encara que alguna arrepretava prou en el castic, conseguint que es posara de morros la castigada.

Este joc tan divertit era copiat, moltes vegades, per la jovenalla, a on el pagament de les penyores solia tindre un tint de picardia. Era l'excusa per a acostar-se alguna jove al chic que li agradava, o, contrariament, ad aquell a qui mes rabia tenia. Aço duya conseqüències, puix si l'ama s'excedia en el castic, algunes jugadores acabaven de “morros” o se n'eixien del joc.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M.

En Quixot de la Mancha

Traducció: Jesús Moya i Casado. Il·lustracions: José Miguel Alguer i Romero. Edita: Associació Renovació Cultural Valenciana. València, 2015 (423 pàgines)

L'obra que comentem en esta ocasió es una de les joyes de la lliteratura castellana, el classic dels classics, es tracta de la novel·la de **Cervantes Don Quijote de la Mancha**, pero ho fem en la particularitat de presentar-la traduïda a la llengua valenciana. Ya parlarem en el **Rogle** anterior de l'acte de presentació d'esta cuidada edició, enquadernada en tela, impresa la coberta en lletres dorades, i en il·lustracions de l'artista **José Miguel Alguer**.

L'edició arriba en un moment mes que apropiat, enguany es commemora el 400 aniversari del falliment del seu autor, i per tant es un homenage tant a l'obra de Miguel de Cervantes com a la llengua valenciana que ell tant lloà, puix esta traducció posa a disposició de tots els valencians i del mon sancer la versió valenciana, i se suma aixina al gran conjunt de llengües en que pot ser llegida la novel·la.

Jesús Moya, un enamorat de l'obra cervantina, es l'autor d'esta colossal traducció, el qual ha contat en la col·laboració de **Joan Benet**, que ha supervisat el treball. El projecte editorial ha seguit impulsat i assumit per l'associació **Renovació Cultural Valenciana** que, si cuidà fins al mínim detall la primera presentació -de la que ya informarem en el passat número-, nos consta que ha conseguit diferents èxits alla a on ha repetit la mateixa.

Hem de recordar que Cervantes tingue vinculació en **València**, i que la segona edició de l'obra de *El Quijote* s'imprimí en el **Cap i Casal** entre 1605 i 1616 en els tallers dels **Mey**, una de les mes famoses imprentes del moment, fet del que tambe es complix enguany el quart centenari.

Es el nostre desig que fruiu de la llectura d'esta obra versionada en llengua valenciana, i en la que Cervantes cita en respecte i admiració al **Tirant lo Blanch**, la nostra novel·la universal escrita per **Juanot Martorell**, de la qual en tota seguretat es va vore influenciat a l'hora d'escriure les ventures i desventures del cavaller de **La Mancha**.

El Colege de l'Art Major...

(Ve de la pagina 2)

El segle XVIII es el de major esplendor pero, al final del mateix, les guerres (contra **França** i **Anglaterra** i, finalment, la **Guerra del Francès**), la **pebrina** -una malaltia del cuc de seda- i l'importació de productes de menor qualitat, pero mes barats, portà la decadència. Finalment, en 1813 se dissol el Colege en aprovar les **Corts de Cadis** el decret de llibertat d'indústria. No obstant, mai s'ha deixat de treballar la seda en València, centrant-se en productes de qualitat.

POEMA

Ta terra, ma terra

(Dedicat a Vicent Beltran †)

*1er Premi del certamen
Parlant en Ausias March*

Ausias, ta poesia es tan sublim
valenciana i verdadera,
perque naixqué en la càlida terra de
l'esvelta palmera.

Terra... de la dolça canyamel i de
la sedosa morera,
a on l'olorós taronger conviu en la
vella olivera.

Terra... on el Zefir oneja espigues
dorades en la Ribera,
a on el Sol naix per la mar i s'amaga
per l'Albufera.

Terra... a on l'hivern fuig i sempre
es primavera.
iiValència es diu!! no podia ser d'atra
manera.

Enric Ramón
5 de Març de 2016

TOMBA D'AUSIAS MARCH, SEU DE VALENCIA, A ON SE LLEGIREN ESTE I UNS ALTRES POEMES EN EL MARC DEL CERTAMEN CONVOCAT PEL GAV.

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correus 527

46002 València ciutat

Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

La solució a peu de pagina.

1. Persona que crea l'ilusio de realisar coses maravello-ses que pareixen contradir les lleis naturals.
2. S'aplica a la persona que fa o ven formage. Tambe se diu d'aquell al que li agrada molt menjar-ne.
3. Clavill o tall en la pell, generalment en les mans; tam-be s'aplica al clavill fet en terra o en una construccio.
4. Terra sembrada d'arros.
5. Most bollit fins que tinga una consistencia espessa com la d'un aixarop. En trossos de fruita confitada dins forma un dolç tipic valencià.
6. Accio de prendre violentament alguna cosa. Arrapar, furtar o saquejar en violencia.
7. Persona que se dedica a la venda de llibres.

		1.		2.	
1.					C
2.					M
3.			B		
4.					S
5.	R				
6.			P		
7.	L				

PARAULES VERTICALS

1. Afegir ferro a un objecte per a reforçar-lo o adornar-lo. Posar les ferradures en les cavalleries o en uns atres animals.
2. Replegar-se sobre si mateix doblegant-se per l'esquena i plegant els genolls sobre el pit, ocupant el menor espai possible, generalment per a protegir-se del fret, per a amagar-se, etc.

RONDALLA

L'elefant que volia ser fotograf

Hi havia una volta un elefant que volia ser fotograf.

Els seus amics se **burlaven** sempre que l'escoltaven dir-ho.

-Que **bogeria** -dien uns- ino hi ha cameres de fotos per a elefants!

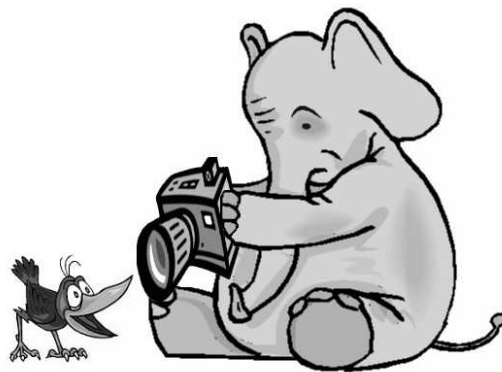
-Que perdua de temps -dien uns atres- si aci no hi ha res que fotografiar.

Pero l'elefant continuava en la seua **ilusio**, i poc a poc fon reunint utensilis i materials en els que fabricar una gran camara de fotos.

Hague de fer-ho practicamente tot: des d'un boto que se polsara en la trompa, fins un objectiu del tamany de l'ull d'un elefant, i finalment un **cumul** de ferros per a poder penjar-se la camara damunt el cap.

Aixina que una volta acabada po-

gue fer les seues primeres fotos, pero la seua camara per a elefants era tan gran i estranya que pareixia una gran i ridicula caraceta, i molts se **burla-**

ven tant al vore'l apareixer, que l'elefant començà a pensar en abandonar el seu somi. Per a mes desgracia, pareixien tindre rao els que dien

que no hi havia res que fotografiar en aquell lloc.

Pero no fon aixina. Resultà, puix, que l'aspecte de l'elefant en la seua camara al cap era tan divertida que ningu podia deixar de riure's al vore'l, i ell, posant un monto de bon humor, conegui divertidissimes i **increibles** fotografies de tots els animals, sempre alegres i contents, iinclus del malhumorat rinoceront!, d'esta forma se converti en el fotograf oficial de la sabana,

I se feu tan famos que de tots els llocs acodièn els animals per a traure's una **somrient** foto per al passaport al Bioparc.

Traduccio i adaptacio a la llengua valenciana d'una rondalla treta de www.cuentosparadormir.com

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	Cumul/ monto/ infinitat: Acumulacio extraordinari.
Bogeria/ destarifo/ insensatea: Dit o fet sense sentit o trellat, fora de rao.	Somrient de somriure: Riure sense fer soroll, rient només en els llavis.
Burlaven de burlar/ escarnir/ befar: Riure's d'alguna persona o cosa.	Ilusio/ desig/ esperança: Pensament sense base certa
	Increible/ fantastic: Fora de lo comu,

Solucio:

Verticals: 1. FERRAR 2. ARROPIR
1. MAC 2. FORMAGER 3. QUEBRRÇA 4. ARROSSAR 5. ARROP 6. RAPINYA 7. LLIBRER

I RECORDA...La nostra primera paraula es **ferrar**. El **ferro** es un metal molt abundant en la capa terrestre, de color gris, maleable i oxidable. La persona que te per ofici treballar el ferro es un **ferrer** i el lloc a on treballa es una **ferreria**. L'encarregat de ferrar les cavalleries es el **ferrador**. Una **ferradura** es el ferro mes o manco semicircular que se posa en les uncles dels cavalls o animals vacuns per a protegir-los al caminar o cavalcar; es tambe el conjunt de peces de ferro que adornen un objecte, en este segon cas utilisem igualment la paraula **ferrage**. Diém **ferralla** als objectes o trossos de ferro vells. La pols de ferro que se produix al foradar-lo o llimar-lo es la **ferruja**. La tenda a on se venen objectes de metal o d'un atre material es una **ferreteria**. El **ferreter** es el propietari o empleat d'una ferreteria; tambe el que se dedica a la compra i venda d'objectes de ferro. Una **ferramenta** es l'instrument de ferro o, per extensio, d'un atre material, en el que treballen els artesans. Diém que es **ferreu** allo que pareix de ferro; tambe, dur, fort, tenaç. Eix. *No puc montar el meu cavall fins que no vinga el ferrador, puix l'atre dia va perdre una ferradura.*

La nostra segona paraula es **arropir**. Diém que està **arropit** l'animal o persona que està replegat sobre si mateix. L'accio i efecte d'arropir-se es un **arropiment**. Eix.: *El vagabunt s'arropia per a dormir baix la manta.*